

1.3a. Onko teillä muu ammatillinen koulutus? Mikä?

Korkeakoulututkinto	RKM/ Teknikko
Autonasentaja	Kaupallinen
Puutarhuri	Metsäteknikko
Opistotasoinen ravintola-alan koulutus (restonomi)	Farmaseutti
Metsätyönjohtaja	Merkonomin tutkinto
Merkonomi	Metalliala
Kaupanala, ATK-tukihenkilö	Ammattik. 3 v. (puu)
Maatalouskonekorjaaja	Rakennus (ammatillinen)
Mainoshoitaja = MAT	Asentaja/ koneistaja
Kirvesmies	Kotitalous
Autoteknikko	Autonasentaja
Logistikko	Merkonomi
Maatalouskonekorjaaja	Ammattikoulu, rakennusos.
Sähköasentaja	Insinööri/ lehtori
Metsäkoneen kuljettaja	Autonasentaja
Ammattikoulu (metalli)	Kaupallinen
Ammattikoulu (rakennus)	Rakennusmies
Merkonomi	Ammattikoulu
Kasvatustieteen yo (opinnot vielä kesken)	Ylioppilas
Ammattikoulu rakennuspuoli	Koneteknikko
Maatalousseppäkoulu	Puutarha
Rakennusala	Kaupallinen
DI	Metalli ja koneenkorjaus
Insinööri	Tradenomi
Autoteknikko	FTK (rakennusmestari)
Fil.kand. (matematiikka)	Postimieskoulutus
Yo-merkonomi	Rtg-hoitaja
Kauppateknikko/ kauppiaskoulutus	Upseeri
Diplomi insinööri	Kotiteollisuuskoulu
Hitsauskurssi, Maat. Konelinja 2 v.	Maanviljelijäopisto
Metsäkone	Koneteknikko
Koneteknikko	Asentaja
Diplomi insinööri	Hevosharrasteohjaaja
Elektroniikka-asentaja	Hortonomi
Maatalouskonekorjaaja	Ammattikoulu
Puutarhateknikko	Tekn. atto
Metsätalousteknikko	Maidonkäsittelijä
Opettaja sekä lukuisia yksittäisiä lisäkoulutuksia	Metalliala
Rakennusmestari	

1.3b. Onko puolisolllanne muu ammatillinen koulutus? Mikä?

Farmaseutti	Opettaja
Merkonomi	Ammattikoulu (ompelu)
Kirjapainoala	Parturi-kampaaja
Elintarvike	Käsityön opettaja
Kodinhoitaja	Merkonomi
Merkonomi	Leipuri
Ravintotalous	Yo-merkonomi, MKT
Lastentarhan opettaja	Kotitalous MMM
Merkonomi	Laitoshuoltaja
Sähkö (ammatillinen)	Maatalouslomittaja
Ammattikoulun ravintotalousosasto	Puuseppä
Opettaja	Laitoshuoltaja
Sihteeri	Kauppaopisto (merkonomi)
Eläinlääkäri	Luk
Kehitysvammahoitaja	Ompelija
Valt. maist.	Tiikelipainaja
Erikoissairaanhoitaja	Kotitalousteknikko, Fysioterapeutti
Merkonomi/ laskentapääll.	Tarjoilija/ kokki
Tradenomi	Lähihoitaja
Parturi-kampaaja	Tarjoilija
Perushoitaja	Ekonomi
Lähihoitaja	Merkonomi
Kaupallinen	Kaupallinen
Lastentarhanopettaja	Mittatilausompelija
Lastentarhanopettaja	Ravintotalouden
Ruuanlaiton ja keittiökoulutus	KTM
Merkonomi	Lähihoitaja
Metsuri	Laitosapulainen
Lehtori	Kotitalousteknikko
Di/ mekaaninen puunjalostus	Perushoitaja
Kaupallinen	Graafinen valokuvaaja
Perushoitaja	Kauppakoulu
Merkonomi	Merkantti
Emäntäkoulu	Ammattikoulun keittäjälinja
Suurt. emäntä	Yo-merkonomi
Sairaanhoitaja	Kotitalous tkn/ lo
Sairaanhoitaja	Ammattikoulu
Rakennusmestari	Merkonomi-agrologi
Merkonomi, datanomi	KTM

1.5c. Jos tilalla on käytetty vierasta työvoimaa, paljonko sitä on käytetty ja mihin töihin? Onko käytössä yhteistyössä muiden tilojen kanssa yhteinen lomittaja tms.?

Heinäkorjuussa avussa 2 miestä. Viljan puinnin urakointi. Tuorerehun urakointi. Tarpeen vaatiessa satunnaisesti rakennusten remontointiin.
6,5 hehtaarin puinti, kuivaus, ruiskutus, rehupaalien teko ja kuljetus.
Maatalouslomittaja
Rakennustöihin
Rakennusten ja koneiden korjausta pienessä määrin
Maat.harjoittelija karjataloustöihin ja lastenhoitoon
Remontti ja rak. töissä, kunnallinen lomittaja on.
Lomittaja: navetta, puutarhatyöntekijä (1/2 v.), kesätyöntekijöitä: mansikan- ja herneenpominta
On käytössä kunnallinen lomittaja
Tilalla on käytetty vierasta työvoimaa aikaisemmin kaikkiin tilan töihin
Rakennustöihin satunnaisesti n. 2 kk/ vuosi
Rakennustöissä, kesätyössä koululaisia
Maatalouslomittaja
Poika kylvö- ja puintitöissä sekä koneyrityksen töissä
Vain urakointi/ vast. vierasta työvoimaa, ei palkattuna (salaojitus yms.)
Rakennusmiehiä pari kuukautta
Rakennustyö
Kesäisin ollut tyttöjä tallitöissä
Sadonkorjuu, ruiskutus
Kylvöt 5 pv. kunnan lomittaja
N. 2 kk vuodessa: rakennus ja korjaustyöt
Kesäaikaan kunnan tuella palkattuja nuoria varhaisjuurestuotantoon
Harjoittelija, rakennusmies, lomittajat, neuvontapalvelut, kiireapulaiset
Kiireaikoina osa-aikainen apulainen eläinten hoidossa ja vaelluksien vetäjänä
Kirvesmies ajoittain ja metsuri ja lomittaja
Oppisopimusoppilas, työharjoittelija, kesätyöntekijä
Vain sukulaisia talkootöissä. Ammattimiehiä rakennus- ja metsätöissä satunnaisesti
Lomittaja on. Koneiden huolto, sähkökorjaus ym.
Koneyhteistyö
10-15 henkeä. Nauriin ja porkkanan nostoon.
Viljanpuinti, rikkaruohomyrkytys
Olemme lomarenkaassa, jossa kunnallinen lomittaja.
1 kunnan puolesta työllistetty nuori/ vuosi
Tilapäisesti rakennusmiehiä, kaivinkoneurakoitsijoita jne.
Viljan puinti ja olkien paalaus 1,94 hehtaarin alalle
Tilanhoitaja ja apumies touko- ja sadonkorjuutöissä. Ei yhteistä lomittajaa.
Lomittaja on.
Kesätyöntekijöitä mansikanpoiminnassa, kitkennässä jne.
Mansikan ja vadelman poimintaan
Joskus heinätalkoissa, viljanpuinnissa
Karjataloustöihin kunnan lomittaja. Käytetty sijaisapuihin sekä vuosilomiin.
2-3 kk puutarhatyöt
Lähinnä sahaus- ja metsätöihin

Heinätyöt, Lomittajarengas
Varhaisperunan nosto
Leikkuupuinti, heinäpaalaus
Viljanpuinti ja kyntö
Perikunnan muita osakkaita
Tilapäistyövoimaa (sähkö, rakennus ym.)
Maatalouskoneiden yhteiskäyttö
Asuinrakennuksen teossa kaksi kirvesmiestä 8 kk:n ajan
Peltotyöt on teetetty vierailta, sillä meillä ei ole itsellä tarvittavia koneita.
Kunnallinen Lomarengas
Kunnan lomittaja, yhteisiä koneita, lietteen levitystä urakoitsijan kautta
Heinien ja pahnojen paalausta muutama päivä vuodessa
1-2 maatalousharjoittelijaa (3-6 kk/ v.)
Peltotyö, talkoohengessä sesonkiaikana
Metsätyö, rakennusten korjaus
Rakennustyöt
On käytössä yhteinen lomittaja (Lomarengas).

3.2b. Mihin tarkoitukseen itse käytätte tietokonetta ja internettiä?

Pankkiasiat, yhteys teurastamoon
Tietokonetta sivutoimiseen isännöintiin ja internettiä lähinnä surffailuun.
Pankkiyhteyksiin
Matkailupalvelu
Maatalouden kirjanpito, laskujen maksu
Tekstinkäsittelyyn, ilmoitukset laskentakeskukseen
Pankki-, myynti-, osto-, EU-asioihin, yleiseen tiedonhankintaan, lottoamiseen, lehtien lukuun
Teurassikojen ilmoitukset LSO:lle
Pankkiasiat, sähköposti, kirjanpito
Laskujen maksuun ja yleensä tiedon hankintaan
Viljelysuunnitelmaan, lohkokirjanpitoon
Tietokonetta: asiakirjojen valmistaminen, Nettiä: Ammatillisten tietojen etsimiseen
Pankki, maatal. laskentakesk., siem. tilaukset, laskutus, kirjanpito
Pankkiasiat hoidetaan ja LSO:n sikailmoitukset, sähköposti, farminet selailua.
Laskujen maksuun
Koneella tehdään viljelysuunnittelu, pidetään peltotiedot ylhäällä. Lehmätiedot ovat koneella. Laskut maksetaan. Internetistä katsotaan monia maatalouspalveluita.
Laskut, lohkokirjanpito, tiedonhankinta
Lapset maksavat maatalan laskut tietokoneella
Laskujen maksu, säänseuranta
Asioiden hoitoon ja tietojen keräilyyn ym.
Itse käytämme lähinnä kirjoituskoneena, lapset ja lapsenlapset käydessään surffailevat
Tekstin käsittely, ohjelmointi
Sähköposti, pörssi, viljelysuunnittelu, taloushallinto, meijeri ym.
Verotus, laskujen maksu, teuraiden ilmoitus
Kirjanpito, laskutukset
Tuotannon suunnittelu, tiedonhaku
Tiedonhaku, lomakkeiden ja ohjeiden tulostaminen, ajankohtaisten asioiden seuraaminen
Veroilmoitus, laskunmaksu, säätiedotus
Laskujen maksamiseen, eläinilmoitukset, veroilmoituksen teko, lohkokirjanpito
Ei muuten kuin tehdään viljelysuunnitelmia yhdessä pojan kanssa
Säätila, vaihtokoneet
Tarjoustenteko, kirjanpito
Sivuansiot = päätoimisen työn tekemiseen
Pankkiyhteys, eläinrekisteri, tili ja pelto-ohjelmat
Laskutus ja maksupalvelut
Kirjanpito, e-mail, pankkiasiat, tiedonhankinta
Kirjanpito, maatalousmuistiinpanot
Tiedon hankkimiseen, pankkipalveluihin, kirjanpitoon
Pankkiyhteys, nautaeläinrekisteri, kirjanpito, karjantarkkailu, sähköposti
Sähköposti, asiakirjojen kirjoitus, laskutus, kirjanpito
WISU-viljelysuunnitelmaohjelma
Laskutus, laskujen maksaminen, tietojen haku
Maatalouden tulot ja menot

Pankki, EU-laput, kirjanpito
Laskujen maksu, laskutus
Laskujen maksu, muu tiedon hankinta
LSO yhteys
Kirjanpito ja viljelysuunnittelu, maksuliikenne
Laskujen maksu, kirjanpito, internettiä tietojen hankintaan
Laskujen maksu, kirjanpito, viljelyohjelmat
Tiedonhaku, sähköposti, "etätyö", opiskelu, kirjanpito
Maatalouden kp, pankkiyhteys, suunnittelu, seuranta
Muihin kuin maatalouden töihin. Tilanhoitaja ei käytä. Tarvetta olisi.
Työasiat, pankki, maatalousohjelmia
Laskujen maksamiseen pankkiin
Maksupalvelu, eläinten ilmoitus laskentakeskukseen, e-mail, surffailu yleensä
Laskujen maksuun, tiedon hankintaan
Tekstin tuottamiseen (laskut, pöytäkirjat ym.)
Asiakirjojen tekoon, kuvan käsittelyyn
Harjoittelun ja pellon
Kirjanpito
Sekalaista käyttöä
Pankkipalvelut ym.
Yleiskäyttö, kirjanpito ym.
Veroilmoitus, pankkipalvelut
Laskujen maksu, eläinrekisteri, kirjanpito, viljelysuunnitelma
Nautakarjarekisteri
Verokaavake
Uutiset, sää, sähköposti, haetaan tarvittavat tiedot www-sivuilta
Kirjanpito, lohkokirjanpito
Kirjanpito
Pankkiyhteys ja kirjanpito
Laskujen maksu, sääpalvelu, "ostokset"
Raha-asiat ja viihde
Pankkiyhteys ja opiskeluun kuuluvat työt
Pankki, maatalouskirjanpito -suunnittelu, internet
Työhön, opiskeluun
Kirjanpito, peltosuunnittelu, karjantark., eläinilmoitukset, pankkiasiat
Verokirjanpitoon ja lohkokirjanpitoon
Kirjanpito, ilmoitukset laskentakeskukseen, ilmoitukset teurastamolle, pankkiyhteys
Pankki, tiedonhaku, sähköposti, kirjanpito
Lohkokirjanpito
Maksupalvelu, posti, fax, nettikauppa jne.
Maatalous, opiskelu
Kirjanpito, pankkiasiat, laskutus, ajanviete
Lasku, reskontra, tekstinkäsittely
Laskujen maksu, viljakauppa, säät ym.
Puoliso menossa Maaseutukeskuksen järjestämälle kurssille loka-marras 2001. Täytyy ensin saada oppia, jotta voi ottaa jonkin ohjelman.
Maatalouskirjanpitoon, lohkokirjanpitoon, pankkiyhteys
Kirjanpito, markkinointi, tiedon hankinta, erilaisten asiakirjojen tekeminen
Kirjelmien laatimiseen

3.3 Mitä maatalan toimintoja on kytkettynä tietokoneeseen?

Viljavuuspalvelu
Warmit Wisu, Wakka, Elmeri
Viljelykirjanpito
Kirjanpito, peltotuki
Verotus
Verokirjanpito, pankkiyhteys, lohkokohtainen kirjanpito, asiakirjat ym.
Lannoitukset
Viljelysuunnittelu, taloushallinto, meijeri
Laskutus, kirjanpito
Liemiruokinta
Tuotannon suunnittelu, verotus
WISU, verokirjanpito-ohjelmat
Verotus, peltoviljelyasiat, pankki
Verokirjanpito, peltotuki
Talous ja lohkokirjanpito sekä pankkiyhteys
Kirjanpito, pelto-ohjelma
Nautaeläinrekisteri, kirjanpito, karjantarkkailu, kirjanpito
Wisu, maatilaverotus
Laskujen maksu
Kirjanpito, laskutus
WISU, Elmer
OP, Elmer, Tilituki, WISU ym.
Kirjanpito
LSO (pankkiyhteys suunnitteilla)
Laskutus, kaikki maatalouden asiat
Viljelykirjanpito, verokirjanpito
Tilitoimiston kautta
Suunnittelu (kirjanpito)
Lohkokirjanpito ja viljelysuunnitelma
Verot, lohkotiedot, eläinrekisteri ym.
Kirjanpito
Pelto-ohjelma, pankki, verotus
Oma talousseuranta "kirjanpito", lohkokirjanpito
Kirjanpito
Kirjanpito tilitoimistossa
Tilituki ja pankkiohjelma
Navetan lypsy ja ruokinta
Eläintunnisterekisteri
Kirjanpito, verotus
Lannoitesuunnittelua
Kirjanpito
Kirjanpito
Vero, lehmä, viljely, pankki
Liittyy karjantarkkailuun
Sikalan ruokkija on erillinen tietokone

4.2b. Onko tietoa millaisia suunnitelmia jatkajalla on?

Koko asia pohdinnan alla
Lapset vasta 6 ja 10 vuotta
En tiedä kun sen ikä on 11,5 kuukautta
Maat ainakin viljellään. Lihakarjanpito ei varmaa.
Lapset ovat vielä liian nuoria
Erikoisviljely (vihannes) olisi mahdollista
Lisämaan hankintaa, suorakylvön käyttö
Pojat vielä nuoria
Jatkaa samalla tavalla
Sivutoiminen?
Meillä on päätoimi muualla -tilanhoitaja pidetään
Hevosala
Sivutoiminen viljanviljely
Vuokraus jatkajalle
Jatkaa tilan viljelyä samaan tapaan. Hevostalouteen liittyvä toiminta mahdollista.

5.1 Mitä tuotteita on suoramyynnissä?

Kananmunat
Vihanneksia, marjoja, juureksia, perunoita, maitoa
Mansikka
Hunaja
Maito
Hunaja
Juureksia
Sora, ternimaito
Peruna
Marjoja, puita
Vihannekset ym.
Kuivaheinää, rehukauraa, rehuohraa
Vihannekset, marjat
Peruna
Marjat
Peruna
Varhaisperuna
Mansikka

5.1 Mitä muuta toimintaa?

Sivutoiminen isännöinti ja perunkirjoitukset
Parturi kampaamo
Puolisoa kiinnostaa huonekalujen entisöinti, kunnostus
Leiritoimintaa ponitilalla, hoitopaikkoja hevosille
Kasvihuoneyritys
Konepaja
Hevostalli, hevostallin vuokraus
Koneenkorjaus
Sorajalostus
Pieneläimiä hellittäväksi
Ratsastustalli
Sahaus
Taimitarha
Metsätyöt
Kirjanpito
Palkkatyö postilla
Kenttäsiirtekoneiden sahaus
Metallityöt, hevosten täysihoito
Ins. Toimisto

5.2a. Mikäli harjoitatte jotakin edellä mainituista elinkeinoista, miten markkinoitte tuotteitanne/ tarjoamaanne palvelua?

Ei markkinointia, koneurakoinnissa vakioasiakkaat, perunkirjoituksista tieto suusta suuhun.
Esite, yhteismarkkinointi, matkamessut
Tammelassa tapahtuu, FL
30 vuoden kokemus maatalouskoneurakoinnissa, puskaradio tiedottaa
Kehittelyasteella
Lehti-ilmoituksella
Suoramyynti-ilmoitukset, internet, sanomalehdet
Lomaretkien kautta
Ei ole tarvinnut markkinoida
Kotoa myynti
Palveluja ei tarvitse tarjota, kysyntää riittää
Kunnan palveluhakemisto
Suusta suuhun
Tammelassa tapahtuu
Mökit pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla, puu (polttopuu) mökkiläisille/ naapureille ilman markkinointia
Kauppaan ja pakkaamoon
Tuttujen kautta
Alan lehdissä
Suoraan asiakkaille, tyytyväinen asiakas on paras mainos
Tieto kulkee itsestään eteenpäin
"Puskaradion" avulla, torimyyntiä

Suoramarkkinointi kesäasukkaille sekä Tammelassa tapahtuu -lehdessä
Puskaradion kautta
Käynnit/ neuvottelut eri yritysten kanssa
Markkinointiyhtiön kautta, oma esite, messut, FHT-yht. markkinointi, SRL, Finnair jne.
Ei mitenkään
Vastaa tarjouspyyntöihin tai soittelen mahdollisille asiakkaille

Suusta suuhun
Hyvällä maineella
Lehti-ilmoittelu, Internet, yhteismarkkinointi
Joskus lehti-ilmoitukset
Ilmoituksin
Puskaradion kautta
Paikallisesti
Vanhoille asiakkaille
Vihannekset suoraan tilalta, koneurakointi puskaradion kautta, vakiintuneet asiakassuhteet
Tuttavien välityksellä löytyneet vakituiset ostajat
Ei tarvitse markkinoida
Tutut tietävät
Paikallislehdessä
Puhelimella soitellen, jos joku kysyy
Täsmämarkkinointia
Lehti-ilmoitukset, internet
Tammelassa tapahtuu -luettelossa
Suoramyynti, torimyynti, suurtaloudet
Hunajayhtymä, kaupat ja jonkin verran kotimyyntiä
Lehti-ilmoituksilla
Lehti-ilmoituksin
Tehdään ilmaiseksi latuja Torronsuon kansallispuistoon
Teen omasta metsästä hankintakauppoja, ostajat kyselevät
Tutun kauppaa
En markkinoi, vakituiset asiakkaat
Ei vielä mitenkään
Lehti-ilmoitukset, internet, puskaradio
Koneurakointia vain naapureille, ei tarvitse markkinoida

6.1 Toimenpide- ja yhteistyöehdotuksia kunnalle

Kunta/ oppilaitos ei pysty muuttamaan EU:n mukanaan tuomaa byrokratiaa, eikä "useamman työn" (yrittämisen) kohtuutonta verotusta.
Kuntalaisten ja kunnan päättäjien pitäisi pyrkiä turvaamaan maa- ja metsätalousyrittäjille työrauha
Koulukeskuksen suihkujen korjaus (tulee pelkkää kuumaa vettä), tullut jo monta vuotta!!!
Erittäin hyviä, loistavia, mahtavia jee, jee. Ei tarvitse muuttaa, lisää palkkaa työntekijöille.
Sianlannan haju iso haitta maaseudulla. Ei saa uusia asukkaita, vaikka tontteja olisi kaupan. Itsellä on tontti, jota vielä ei ole rakennettu. Mietitään, kannattaako rakentaa, kuka ostaa sikalan läheltä?
Lietesäiliölle vaadittava katto omistajan yhteiskun
Ainut palvelu tällä hetkellä lasten koulukyyti. Sekin varmaan loppuis, jos ei olis lain vaatima. Vesijohto, päivähoitopalvelu, esikoulukuljetus.
Kunnan roolin kirkastus?
Kunta voisi tutustuttaa oppilaita eri maatalouden tuotantoaloihin
Minun alani on maatalouspuolella erikoisalaa ja -osaamista, joten ammattitaito ja kokemus ei kunnassa riitä
Paikallisia yrityksiä pitäisi tukea ja arvostaa eikä ajaa niitä naapurikuntiin
Haja-asutusalueet ehkä hiukan unohtuneet. Kylätaloja on kunnan alueella useita, esim. kursseja ja kerhotoimintaa olisi hyvä lisätä. Keskitetty vedenhankinta hyvä asia.
Tilapäisen työvoiman saanti kunnalta
Koulutustarjontaa esim. tietotekniikasta (kustannuksiin osallistumalla) voisi lisätä
Kunnan rakennukset lämpiämään kaukolämmöllä. Kunta ostaisi maanviljelijöiltä esim. rakennuspuiden jätteen.
Kunta voisi olla yrittäjäystävällisempi
Kevyen liikenteen väylä Lamala-Porras. Saarensalmen silta kaksikaistaiseksi (toinen silta viereen)
Osa-aikaviljelijöiden huomioiminen koulutusajankohdissa ja aukioloajoissa toukokuussa
Neuvontaa EU-asioissa
Palvelujen pidemmän tähtäimen suunnittelu saisi olla ponnekkaampaa.
Kunhan koulutaksi jatkaa samalla linjalla, niin hyvä, ja kirjastoauto (aika vain ei ole paras mahdollinen)
Odottaisin ehkä avoimempaa neuvontaa niin, että EU-hakemukset on täytetty edullisimmalla mahdollisella tavalla

6.2 Millaista yhteistyötä teette muiden maatalousyrittäjien kanssa?

Yhteiset lannankäsittelylaitteet
Naapuriapu. Koneiden lainausta, apu puolin ja toisin
Koneurakointi = puinti naapuritilalla, kuivaus naapuritilalla
Rehunkorjuu, yhteiset tuotehankinnat
Teemme yhdessä esikuivattua säilörehua, lannanajo ja levitys yhdessä, yhteisiä koneita
Koneyhteistyötä
Koneurakointia kylän muiden tilojen kanssa
On muutamia yhteisiä koneita
Koneiden yhteiskäyttöä
Meidän puimurilla puidaan naapurin viljat. Naapuri kuivaa kuivurissaan meidän viljat.
Yhteisiä koneita ja yhteisiä työpäiviä
Yhteisiä koneita, sekä tehdään esim. säilörehu usein tilan yhteistoimintana
Tuorerehun teossa, viljan puinti
Viljasato myydään naapurille sianrehuksi, heinäpaalausta naapureille, perunan viljelyssä pienimuotoista yhteistyötä
Koneiden yhteiskäyttö
Lietteen ajoa, viljan toimitusta ym.
Kone ym. Naapuriapua
Käytän vieraan puinti ja kuivauspalveluja, teen metsänhakkuu ja telausurakointia
Niittoa, paalausta
Leikkuupuintia
Yhteisiä koneita
Koneyhteistyötä vähän
Yhteisiä koneita
Yhteisiä maatalouskoneita, talkooapu kiireaikoina
Hiehokasvatus, kone- ja työvaihto
On yhteiskoneita, yhteisostoja
Kuivaus
koneyhteistyötä, lietalannan levitystä omille maille
Viljan kuivaus
koneyhteistyö
Koneurakointia
Urakointia vähän kasvinsuojeluruiskulla. Vastapalveluna esim. kaivuutyötä.
Konetryötä yms.
Puinti, kuivaus, koneiden lainaus, yhteiset koneet
Koneiden yhteiskäyttöä, rehukauppaa
Yhteiset koneet, työn vaihtoa
Puinti, kuivaus, paalaus
Rehunkorjuuyhteistyö, yhteiset koneet, ulkoistaminen
Koneiden lainausta/ yhteiskäyttöä, lantatosopimus
Matkailutilojen välistä yhteistyötä (majoitus, ruokailut, hevosten lainaaminen...)
Rehupaalien teko, heinätyöt
Keskustelua, kokemusten vaihtoa
Koneyhteistyö
Kylvötoiminta, vehkeiden lainaus yhteiskäyttöön

Koneiden yhteiskäyttöä jonkin verran
Lannan vienti maatilalta
Yhteinen puimuri
Puinti, kuivausta ja kylvö, lietteenajo
Joitakin yhteisiä koneita
Normaalia naapureiden välistä yhteistyötä
Ostopalvelut: kasvinsuojelu, korjaus/ huolto jne., yhteiskoneet: klapikone, Maamiesseuran puitteissa (lajittelu)
Vasta- tai vuorotyötä eli vaikka puintia vaihdetaan heinien kaatoon ja paalaukseen. Koneita vuokrataan myös vastavuoroisesti pienessä mitassa esim. apulannan levittäminen.
Yhteiskoneita
Hieman koneyhteistyötä
Yhteistyötä serkkuni kanssa
Lannan vastaanotto
Konevuokraus
Puinti, kuivaus, kasvinsuojelu
Letkun Maamies -seura
Koneiden vuokrausta
Yhteisostoja, markkinoinnin, kuljetuksen ym. Järjestelyjä
Yhteiskoneita
Koneurakointia vähän
Koneiden yhteiskäyttöä
Vähäistä koneiden yhteiskäyttöä. Minua kiinnostaisi lohkojen vaihtoviljely naapureiden kanssa (kasvivuorotuksen vuoksi), mutta ympäristötukien ehdot taitavat olla esteenä.
Yhteisiä koneita, "oravannahkakauppaa"
Jos apua tarvii, niin saa, esim. koneita lainaksi
Viljan kuivaus omassa kylässä
Koneyhteistyötä
Olen mukana vihannesten markkinointityössä sekä kuminan sopimusviljelijä, joka perustuu täysin viljelijöiden yhteistyöhön. Vihanneksia en itse tällä hetkellä viljele.
Työnvaihtoa
Naapuria auttelen kylvöt, niitto ym.
Koneyhteistyötä
Koneiden yhteiskäyttö
Yhteisiä koneita
Lähinnä viljelyyn liittyvää, työnhankintaa ym. Myös talliyrittäjien kanssa teen yhteistyötä, lähinnä tietojen vaihtoa, rehujen hankintaa ym.
Yhteisiä viljelykoneita
Tuorerehun paalausta ja käärintää
Peltotöitä, metsätöitä
Viljan kuivaus, kasvinsuojelutyöt, yhteistyötä paalauksessa
Talkootyöt
Viljakauppaa
Konevuokraus tai -lainaus, tietojen vaihto, naapuriapu
Yhteisiä koneita
Koneiden yhteisomistus
Minä kuivaan naapureiden viljoja ja yksi naapuri käy meillä puimassa. Jotain muutakin pientä yhteistyötä on.
Yhteisiä koneita, naapuriapu

Markkinointi- ja logistiikkayhteistyötä
Koneyhteistyö jonkun verran sekä yhteisostot veljen kanssa
Koneiden lainausta puolin ja toisin
Rehunteko
Koneiden lainaus
Ostanut/ myynyt viljaa rehuksi ja siemeniksi
Ostan tuotteita ja koneurakointia

6.4 Miten kehittäisitte oppilaitosten mm. mustialan sekä mautilojen keskinäistä yhteistyötä?

Lienee riittävä jo nytkin
(Mustialan) Hämeen AMK:n ja FAI:n Liesjärven yksiköitä (myös Käsi. ja taideteoll.) voisivat purkaa eristäytyneisyyttään ympäristöönsä! Neuvontaa (ilman huippumaksuja), informaatiota, käytännön esityksiä ja apua, kunnan virkamiesten ja oppilaitosten yhteis
Viljelijöille lisää koulutusta!
Tutustumiskäyntejä
Mustialaan maatalous/ karjatalous ym. näyttelyitä ja tapahtumia, kyntökilpailuja, kone-esittelyjä
Uutta tietoa ja kokemusta jota kertyy mautiloilta, toivoisimme levitykseen kirjasten tai esitelmätilaisuuksien kautta
Molemminpuolista (!!!) vuorovaikutusta (kirjaviisuus ei aina vastaa käytännön taitoja)
Työharjoittelua paikallisilla hevosstalleilla
Opiskelijat käytännön harjoituksiin ja tutustumaan tiloille, opinnäytetyöt (HAMK) yrittäjille (itse teetin asiakastytytyväisyyskyselyn)
Oppilaiden työskentelyä mautilalla ei varmasti ole liikaa, "harjoitus tekee mestarin"
Valitettavasti Mustiala on jäänyt jälkeen maataloudentiennäyttäjänä, perusmaatalous on unohtumassa kaiken uuden tieltä.
Viljelijöille kurssipäiviä
Olisin valmis ottamaan työharjoittelijoita maatalous, matkailu ja mautilan rakennusten (vanhojen) peruskorjaukseen. Joku oppilaitos voisi perehtyä vanhojen rakennusten kunnostukseen.
Opiskelijoita avuksi tiloille esim. touko- ja puintiaikana
Mustiala olisi hyvä paikka järjestää kursseja myös "sisäisesti" eli vaikka opisto järjestäisi viljelijöille ATK-kursseja.
Projektitöitä, "ruuhka-apua"
Mustiala voi tarjota suoraa koulutusta tiloille.
Esim. työvoiman saantia opetusmielessä ja lisäansioiden hankintaan opiskelijalle.
Harjoittelupaikkoja voisi olla
Kunta maksajana ja Mustiala toteuttajana voisivat yhdessä kehittää koulutustarjontaa.
Työllistää ja opettaa taimitarhaviljelyä
Mustiala voisi esim. vuokrata työvoimaa ja koneita lähiseudun yrittäjien käyttöön. Esim. hevosten lannan keräys, kentän (ratsastus) lanaus ym.
Harjoittelun mahdollistaminen kotitilalla
Korkeatasoisia vierailevia luennoitsijoita ja viljelijöille mahdollisuus osallistua tilaisuuksiin

7. Miten kehittäisit lomitustoimintaa?

Ei kehittämistarvetta
Kävisi sama lomittaja eli Lomitusrengas
Onko lomitustoimintaa saatavissa osa-aikaisille viljelijöille (ei MYE:ssä)?
Palkka paremmaksi ja uusien lomittajien bongaamista
Enemmän hevoslomittajia
Lisää lomittajan toimia ja renkaita, lisäpäiviä pitäisi saada ostaa
Vakiolomittajat tiloille (rengas tai ei)
Minun alallani ei ole lomittajia, olen itse kiinni joka päivä
Traktorinajotaitoa lisää
Ei ole ollut lomaa yli kymmeneen vuoteen, enkä ole kysellyt lomittajia. Mielestäni loma ja lomitustoiminta pitäisi ulottaa kaikkia maatila ja maaseutuyrittäjiä koskevaksi riippumatta siitä, mitä toimintaa tilalla harjoitetaan.
Uusia traktorinajotaitoisia lomittajia. Lypsyasemalla lypsyyn koulutusta.
Lomittajan joutuu varaamaan melko pitkällä "listalla" ajallisesti, lienee vaikea parantaa asiaa. Olisiko täällä mahdollisuus "häätapauksissa" vastavuoroisuuteen kunnan lomatoimiston kautta?
On vielä hyvässä muistissa, kun en saanut pariinkaan otteeseen sijaisapua kunnalta (isäni sairastellessa). Sijaisapua pitäisi saada lomittajilta muuhunkin kuin karjanhoitotyöhön.
Lisää lomittajia
Lisää lomittajia
Sunnuntaipäiviä niin vähän, lapsiperheillä lomat samaan aikaan, Lomarenkaassa kaksi lomittajaa.
Yksi kokemus, joka kesti noin yhden vuoden. Kyseinen lomittaja kohteli eläimiä törkeästi (hakkasi). Siksi luovuimme lomittajasta.
Lisää lomittajia
Me on saatu 11 vuotta sama lomittaja aina kun on tarvittu.
Lomitus tulisi olla jotenkin saatavilla myös vaikka on palkkatyövoimaa

9.3 Jos olette kiinnostunut kehittämistoiminnasta kuvailkaa millaisista toimista?

Internetkoulutus ja kotisivujen laadinta sekä veroasioiden selvittäminen koneurakoinnin osalta
Portaaseen voisi palkata oman "kylärengin" jota voisivat työllistää erilaiset taloudet, kylätalo, vanhukset, koululaiset, lapsiparkki ym. ym.
Olisi hyvä jos tuotteita saisi jalostettua pitemmälle maatilalla
Maaseutukylän muovaaminen sellaiseen formaattiin, että se pysyy hengissä vielä seuraavatkin sukupolvet. Eli oikea tasapaino maatalojen, yritysten, asukkaiden, palvelujen ja luonnon välillä
Lähinnä jotenkin maatalousväestön ja muun asujamiston yhteistyötä
Miten kylä pysyy vireänä, miten työpaikkoja kylälle
Kylän kunnostus (kestopäälylystyys), valaistus, moottorikelkkareitit.
Sivuelinkeinojen kehittäminen
Rakentamisesta, kaavotuksesta, marjanviljely
Jos osallistuisin kylällä, olisin huomattavan paljon kiinnostuneempi toimijana, nyt etäinen rooli.
Oman yrityksen ja sidosryhmien kehittämistä
Markkinointi, tuotekehitystyö, kylän/ kunnan eri mahdollisuuksien kartoittaminen)
Toiminnasta joka tukee myös oman liiketoiminnan kannattavaksi saamisessa.
Kiinnostusta ja ideoita oman tilan pieniin elämyksiin, mutta raha ja ikä taitavat jättää asiat vain haaveiksi
Toimista, jotka säilyttävät jo olemassa olevat peruspalvelut.
Kylän markkinointi, matkailupalvelujen kehittäminen -tai edellytysten kehittäminen (ateriapalvelut), kyläläisten toiminnan kehittäminen
Tammelassa paljon mökkiasutusta, ennakkoluuloja puolin ja toisin karsien yhteistoimintaan mahdollisuuksia. Myös tilojen välillä samaa asiaa kehitettävissä.
Kotimaisen energian käytön lisääminen
Lapsille erilaisia harrastusmahdollisuuksia, jotta viihtyisivät kylällä.
Valitettavasti aika ei riitä -jos on hanke, jossa tarvitaan oman alani asiantuntelusta, voin mahdollisuuksien mukaan osallistua
Koko toiminta jää abstraktiselle tasolle. Tarvittaisi hyviä esimerkkejä onnistuneista hankkeista.
Matkailu, erityisesti hevosmatkailutoiminta
Ateriapalvelu, ympäristön kunnostus, vuokra-asuntoja, tiestö
Meren Mikan ja Uudentalon Pekan hautajaisista
Kehitystoiminnasta yleisesti
Kasvinviljelytilan toiminnan laajentaminen, laatutekijät (laatujärjestelmä on rakenteilla), viljelijöiden yhteistoiminta, yhteisostot, myynnit, rahdit ym.

9.4 Jos ette osallistu kylätoimintaan mikä on siihen syynä?

Ajanpuute (17 vastaajaa)
Muuta kiirettä eikä oikein kiinnosta.
Kylätoiminta ei saa olla "sisäänlämpiävää"
"Sisäänlämpiävää" (Onko sitten syy vai seuraus osallistumattomuuteen)
Loimosissa ei ole kylätoimintaa
Vaimo oli erovuoroisena, ja sai toisen henkilön tilalleen
Kokopäivätyö Mäntsälän terveyskeskuksessa sekä karjataluos Kärkölässä (asuin kuntani) ja lapset vievät aikani
Portaassa pitäisi ilmestyä tietolehtinen tapahtumista, harrastuksista, kyläläisten omia ilmoituksia ym. varten
Puuhastelua on omillakin nurkilla riittävästi, ei anna tekijälleen paljon mitään
Koska käyn töissä on kiire en ehdi
Elämänvaihe ja laiskuus
Kylälle matkaa 15 km
Ei ole aikaa, tosin olin kylätoimikunnan hallituksessa viime kaudella
Kylätoiminnasta saa tiedon yleensä jälkikäteen - jos silloinkaan
Sopimattomat ajat
Ei aika ja mielenkiinto riitä
Ei ole ollut mitään toimintaa
Asuinpaikka, ajanpuute
Syrjäisyys kyläkeskuksista
Kylällä ei ole kylätoimintaa
Tuntuu että ei ole riittävästi intoa varata ko. toiminnalle riittävästi aikaa ja energiaa
Niittukulmalla ei ole kylätoimintaa
Ensinnäkin ei ole aikaa eikä halua. Päätökset tehdään voimakastahtoisten, röhkeitten ihmisten mielipiteiden mukaan. Useasti he ovat luottamushlöitä, joihin kyllä oma luottamus on mennyt. Useasti tullut nähtyä, että he ajavat vain omaa tai sukulaistensa/
Puoliso osallistuu, itse en ehdi
Kylällä ei ole mitään yhteistoimintaa. Toisaalta ei myöskään aikaa.
En asu kylällä, jossa tilamme sijaitsee. Aikapula.
Ajanpuute ja töiden paljous
Kylälläni ei ole minkäänlaista toimintaa (ikä rakenne epäsuopuisa) (Kydön-seutu)
Liian vähän vapaa-aikaa
Voimat eivät oikein riitä
Ei ehdi kun on omiakin hommia
Myllykylässä toimintaa ei ole paitsi koulun kanssa. Ajanpuute.
Aina ei ole aikaa ja mielenkiintoa
Ei ole kylätoimintaa
Eläkeläisten puuhastelua
No onhan se aika masentavaa touhua kun oikein mitään "ei voi" toteuttaa
En asu varsinaisesti millään kylällä vaan kirkonkylän ja Hykkilän välissä
Ei mene järkevät ratkaisut läpi
Ei ole kylätoimintaa
Asun eri paikkakunnalla
En ole itse tehnyt aloitetta, mielessä on kiinnostus. Kukaan ei ole pyytänyt tai informoinut.

Paljon raskasta työtä itsellä. Vapaa-aika kuluu nukkuessa.
Kylätoimintaan valikoituu kyliltä omat harrastajansa. Ei ole minun harrastukseni.
Osallistun sen verran , kun kohtuudella ehtii rivimiehenä, silloin ei ei niin sidottu aikatauluihin.
Asun ja toimin pääasiallisesti Helsingissä
Lähinnä aika
Nehän ovat joutilaita hihhuleita; uskovaisia tai vihreitä!
Ei mielenkiintoa ajan puutteen ja sairauden vuoksi. Vaimo ennen aktiivinen, nyt työ vie kaiken
Ilmeisesti muita harrasteita
Ei ole riittävästi aikaa
Syrjäinen sijainti
Saamattomuus
Aika ei NYT riitä (olen aikaisemmin osallistunut aktiivisesti)
Lasten harrastukset vievät kaiken ajan
Tällä hetkellä ei ole aikaa ylimääräiseen toimintaan. Nykyinen työni vaatii talvella opiskelua.
Toiminta olematonta
Laiskuus
Olen osallistunut, mutta ikä on liian korkea
Viihdyn kotona
Työkiireet
Riittävästi jo muita harrastuksia!
Omat asiat vie energian
Ei kiinnosta
Ei ole aikaa, ei tunne kyläläisiä niin hyvin
Ajan puute ja ikä
En kelvannut
Kaukaisten kylällä ei ole kylätoimintaa ja lisäksi on paljon muita harrastuksia.
Matkat
Asun eri paikkakunnalla
Ei ole toimintaa
En ole tuntenut asiaa omakseni.

9.5 Miten mielestänne maatalousyrittäjä voisi hyötyä/ olla yhteistyössä kylätoiminnan kanssa?

En osaa sanoa.
Ei juurikaan.
Niin kuin muutkin ihmiset
Virkistäytyminen, vaihtelu arkirutiineihin
Kylätoimintaa on niin monenmuotoista, aina kylätansseista moottoritiehankkeeseen, mutta kai maatalousyrittäjällekkin on eduksi olla mukana kaikessa, joka muovaa hänen tulevaisuuttaan
Toimiessani kaivuriyrittäjänä kokisin hyvänä jos kotikunta ensisijaisesti käyttäisi oman kunnan yrittäjiä
Nimenomaan työikäiset kyläläiset ovat kylänkehittäjiä, Ei eläkeläiset ja muualla asuvat mökkiläiset!
Matkailu, retket, asiantuntijat eri aloilta, talkooapu puolin ja toisin!
Maatalousyrittäjällä on usein koneita/ ammattitaitoa, jota hän voi antaa kylätoiminnan hyväksi
Tällä hetkellä ei mitenkään, enemmän haitallista
Antaa virikkeitä/ uusia ideoita
Kylä pysyy vireänä
Kylän identiteettiin kuuluu usein maatalous -arvostus kasvaa, naapurisopu säilyy hyvänä ja yhteys vilkkaana
Liiketaloudellinen ajattelu palvelutuotantoon, monialaisuus, tuotteistaminen, pienillä askelilla eteenpäin
Talkoot, tuotelahjoitukset kylätoimikunnalle
Vuorovaikutusta kylän eduksi ja kyläyhteisön eduksi
Kehittämällä omaa yritystä ja sidosryhmiä
Yhteistyön oltava molemmille mielekästä (=kannattavaa). On aina hyödyllistä tutustua ihmisiin.
Markkinoinnissa ja myös niin, ettei yrittäjä tee niitä asioita, joita kylä tekee, ja päinvastoin.
Omaa ammattia käyttäen.
Sivutoimiset matkailupalvelut, suoramyynti, tiestö, viihtyvyys, harrastusmahdollisuudet, palvelujen kehittäminen, ympäristöasiat, markkinointi, tietoliikenneyhteyksien kehittäminen
Kaikki talkootyöt ja ammattiapu. Joku osaa kylätalon lumityöt, toinen auttaa ATK:lla, kolmas tuntee esim. mökkiläisiä yms.
Lähinnä vapaa-aikaan liittyvää -yritystoiminta?
Tarjota koneapua ja saada virikkeitä työssä jaksamiseen
Aina yhteistyöstä ja avoimuudesta on apua. Maatalousyrittäjällä on esim. koneita ja tuotteita, joita voisi käyttää hyödyksi. En tiedä nykyaikana talkoista, mutta jotain sinnepäin. Molemmipuolisesti.
Kylä pysyy vireänä
Talkoo töissä
Hyvissä ajoin ilmoittaa maankäyttösuunnitelmat ym. asiat.
Kylän ja palvelutason parantaminen on kaikkien etu.
Lähinnä vapaa-ajalla ja virkistäytymistoiminnoissa
Tuotteiden markkinointi "oman kylän" väelle
Olin P.v.y. sihteeri ja meillä oli tilallisten neuvontaa. Kylätoiminnassa sitä ei ole.
Yhteistyö viljelyssä, yhteiset hankinnat, julkisivun kehittäminen, maaseudun kehittäminen ja pitäminen elinvoimaisena.
Kyläkauppa/ markkinointi
Kylätoimikunta voisi tukea maa- ja metsätalouden pyrkimyksiä eikä vaikeuttaa sitä muun muassa yhtiöpäisellä suojelulla viljelijöiden mailla.
Vuorovaikutus, eri ammattiryhmien välinen ymmärrys, yhteishenki kylän parhaaksi (samalla yksilöiden parhaaksi)
Tonttien hankinta

Tutustuttaa lapsia maatalouteen ja eläinten hoitoon.